

У Х В А Л А

КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним зверненням Швед Марини Феорітівни щодо офіційного тлумачення положень частини п'ятої статті 147 Цивільного кодексу України, частин першої, другої статті 55 Закону України „Про господарські товариства“ та пункту 4 частини першої статті 12 Господарського процесуального кодексу України

м. К и ї в
5 квітня 2016 року
№ 19-у/2016

Справа № 2-12/2016

Конституційний Суд України у складі суддів:

Бауліна Юрія Васильовича – головуючого,
Вдовіченка Сергія Леонідовича,
Гультая Михайла Мирославовича,
Запорожця Михайла Петровича,
Касмініна Олександра Володимировича – доповідача,
Колісника Віктора Павловича,
Кривенка Віктора Васильовича,
Литвинова Олександра Миколайовича,
Мельника Миколи Івановича,
Мойсика Володимира Романовича,
Саса Сергія Володимировича,
Тупицького Олександра Миколайовича,
Шевчука Станіслава Володимировича,

розглянув на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційним зверненням Швед Марини Феорітівни щодо офіційного тлумачення положень частини п'ятої статті 147 Цивільного кодексу України, частин першої, другої статті 55 Закону України „Про господарські товариства“ від 19 вересня 1991 року № 1576–XII (Відомості Верховної Ради України, 1991 р., № 49, ст. 682) зі змінами та пункту 4 частини першої статті 12 Господарського процесуального кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Касмініна О.В. та дослідивши матеріали справи, Конституційний Суд України

у с т а н о в и в:

1. Суб'єкт права на конституційне звернення – Швед М.Ф. – звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням дати офіційне тлумачення положень частини п'ятої статті 147 Цивільного кодексу України (далі – ЦК України), частин першої, другої статті 55 Закону України „Про господарські товариства“ від 19 вересня 1991 року № 1576–ХІІ зі змінами (далі – Закон) та пункту 4 частини першої статті 12 Господарського процесуального кодексу України (далі – ГПК України).

Відповідно до частини п'ятої статті 147 ЦК України частка у статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю переходить до спадкоємця фізичної особи або правонаступника юридичної особи – учасника товариства, якщо статутом товариства не передбачено, що такий перехід допускається лише за згодою інших учасників товариства.

Згідно з частинами першою, другою статті 55 Закону при реорганізації юридичної особи, учасника товариства або у зв'язку із смертю громадянина, учасника товариства правонаступники (спадкоємці) мають переважне право вступу до цього товариства; при відмові правонаступника (спадкоємця) від вступу до товариства з обмеженою відповідальністю або відмові товариства у прийнятті до нього правонаступника (спадкоємця) йому видається у грошовій або натуральній формі частка у майні, яка належала реорганізованій або ліквідованій юридичній особі (спадкодавцю), вартість якої визначається на день реорганізації або ліквідації (смерті) учасника, та передбачено, що у цих випадках розмір статутного капіталу товариства підлягає зменшенню.

У пункті 4 частини першої статті 12 ГПК України визначено, що господарським судам підвідомчі справи, які виникають з корпоративних відносин у спорах між юридичною особою та її учасниками (засновниками, акціонерами, членами), у тому числі учасником, який вибув, а також між учасниками (засновниками, акціонерами, членами) юридичної особи, пов'язаними із створенням, діяльністю, управлінням та припиненням діяльності такої особи, крім трудових спорів.

Необхідність в офіційному тлумаченні вказаних положень автор клопотання обґрунтовує неоднаковим, на його думку, застосуванням судами касаційної інстанції приписів частини п'ятої статті 147 ЦК України, частин першої, другої статті 55 Закону та пункту 4 частини першої статті 12 ГПК України, що „створює правову невизначеність, сутність якої впливає на правову поведінку особи з питань прав власності на частку та виникнення корпоративних прав учасника товариства з обмеженою відповідальністю“. Швед М.Ф. стверджує, що така судова практика порушує її конституційні права, зокрема право на власність, а також унеможливорює захист цих прав у судах України.

На підтвердження своєї позиції суб'єкт права на конституційне звернення долучив копії рішень господарських судів.

2. Конституційний Суд України, розглядаючи питання про відкриття конституційного провадження у справі у зв'язку з прийняттям Першою колегією суддів Конституційного Суду України Ухвали від 21 березня 2016 року про відмову у відкритті конституційного провадження у цій справі на підставі пунктів 2, 3 статті 45 Закону України „Про Конституційний Суд України“, виходить з такого.

2.1. Відповідно до Закону України „Про Конституційний Суд України“ у конституційному зверненні зазначаються статті (окремі положення) Конституції України або закону України, тлумачення яких має бути дано Конституційним Судом України, та обґрунтування необхідності в офіційному тлумаченні положень Конституції України або законів України (пункти 3, 4 частини другої статті 42). Таким чином, суб'єкт права на конституційне звернення повинен конкретизувати положення законів України, тлумачення яких має дати Конституційний Суд України, вказавши, що саме в них потребує роз'яснення.

Аналіз конституційного звернення дає підстави для висновку, що автор клопотання, порушуючи питання щодо офіційного тлумачення положень частини п'ятої статті 147 ЦК України, частин першої, другої статті 55 Закону та пункту 4 частини першої статті 12 ГПК України, не конкретизував, що

саме в них є незрозумілим і потребує офіційного тлумачення. За правовою позицією Конституційного Суду України невизначеність суб'єктом права на конституційне звернення предмета тлумачення унеможливило здійснення офіційної інтерпретації положень Конституції України та законів України (ухвали від 26 жовтня 2011 року № 53-у/2011, від 24 вересня 2013 року № 40-у/2013, від 14 жовтня 2014 року № 88-у/2014).

Отже, конституційне звернення не відповідає вимогам статті 42 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 2 статті 45 цього закону – невідповідність конституційного звернення вимогам, передбаченим Конституцією України, Законом України „Про Конституційний Суд України“.

2.2. В Основному Законі України визначено вичерпний перелік питань, підвідомчих Конституційному Суду України, зокрема офіційне тлумачення Конституції України та законів України (статті 147, 150).

Однак у конституційному зверненні Швед М.Ф. намагається отримати відповідь щодо застосування положень пункту 4 частини першої статті 12 ГПК України стосовно підвідомчості господарським судам справ, які виникають з корпоративних відносин у справах між юридичною особою та особами, які не є її учасниками, а саме отримати консультацію з питань застосування законодавства України. Проте надання консультацій чи роз'яснень з питань застосування законодавства України не належить до повноважень Конституційного Суду України (Ухвала Конституційного Суду України від 31 березня 2010 року № 15-у/2010).

Наведене є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 3 статті 45 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – непідвідомчість Конституційному Суду України питань, порушених у конституційному зверненні.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 150, 153 Конституції України, статтями 42, 45, 50 Закону України „Про Конституційний Суд України“, Конституційний Суд України

у х в а л и в:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним зверненням Швед Марини Феорітівни щодо офіційного тлумачення положень частини п'ятої статті 147 Цивільного кодексу України, частин першої, другої статті 55 Закону України „Про господарські товариства“ від 19 вересня 1991 року № 1576–ХІІ зі змінами та пункту 4 частини першої статті 12 Господарського процесуального кодексу України на підставі пунктів 2, 3 статті 45 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – невідповідність конституційного звернення вимогам, передбаченим Конституцією України, цим законом, та невідомість Конституційному Суду України питань, порушених у конституційному зверненні.

2. Ухвала Конституційного Суду України є остаточною.

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ